

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravišstvo
Kopitarjeva
ulica št. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.—
pololetna . . . „ 2.—
četrtna . . . „ 1.—
Posamezna št. „ 0.10

Št. 21.

V Ljubljani, dne 21. aprila 1911.

Leto VI.

V razsulu.

Socialna demokracija razpada. Usoda političnih strank je sicer, da ne obstajajo večno, a da bo socialna demokracija tako kmalu pričela kazati znake bolezni, ki jo dovedejo do popolnega razsula, tega ne bi nihče pričakoval, kdor ne pozna natančneje ustroja rdeče stranke.

Znan je spor med nemškimi in češkimi socialnimi demokrati, a zdaj je počilo tudi v nemški socialni demokraciji sami, in sicer v tistem Gradcu, kjer je jako veliko socialnih demokratov, v tistem Gradcu, kjer pred leti ni bilo 1. majnika, da niso morale ubogega, po svojih voditeljih nahujkega rdečega delavstva krotiti vojaški bajoneti in vojaške kroglice . . .

Socialna demokracija je v Gradcu zelo močna, ker protidpor od nemške krščansko-socialne delavske stranke ni zadosten in ker se tudi od slovenske strani res premalo stori, da bi ostale nam zveste v Gradec došle množice. Naše dijaštvo se sicer, in čast mu za to, res pošteno trudi in dela, veliko več, kakor to zna in pripozna naš slovenski svet, a vsega tudi ne more storiti, ker popolnoma pravilno tudi ne sme zanemarjati svojih študij. Na drugi strani pa tudi še nimamo popolnoma izvedenega varstva naših domačih ljudi v tujini. Mesta s svojo lahkoživo moralo nam pokvarijo naše ljudi, delajo skupaj s socialnimi demokrati; ti ne dajo prej miru, da jih rdeče prebarvajo in — pomemčijo. Slovenski in hrvaški delavski živelj, ko pride v Gradec, se po večini pordeči in pomemči, izjem je žal jako malo. Tako je, morebiti se razmere še kdaj izboljšajo, a zdaj je tako.

Med graškimi socialnodemokratskimi delavci je že več časa nekaj vrelo. Med delavci se je pričela ustanavljati nova stranka. O tem se je sicer po Gradcu veliko govorilo, a mislilo se je, da stvar ni tako resna, da so najbrže huda nesporazumljenja, ki se itak pojavijo v vsaki večji stranki od časa do časa, kar tudi mora biti, ker mirno, vedno prikimavanje pomenja smrt vsake stranke in ker se taki pojavi v resnih strankah mirno poravnajo. Spor v graški socialni demokraciji je pa hujši. Tisti, ki so nezadovoljni s sedanjo socialnodemokratsko komando, čutijo, da so dovolj močni izdati lasten list in ustanoviti novo stranko. Listu so nadali nekoliko bobneče ime »Ljudska volja« (»Der Volkswille«), glasilo štajerskih svobodnih socialistov. V prvi številki izdajatelj novega lista izjavljajo, da so socialni demokratje, ki so toliko časa držali s stranko, dokler so sodili o njej, da zastopa delavstvo. Zda so pa siti počenjanju socialnodemokratskih mogotcev in njih slug koritarjev, ki izrabljajo socialno demokracijo za sebične svoje koristolovske namene v najožjem pomenu besede. O socialnodemokratskih voditeljev pišejo: »Izdajalska politika sedanje socialne demokracije, ki je pozabila svojo dolžnost, povzroča nestanovitnost delavstva, brezdelje, draginjo živil, zvišanje cen kuriva, obleke in stanovanj, tako da delavec v svojem obupu dejansko več ne ve, kako naj se še preživi. Na to se pa tisi, ki izrabljajo delavsko bedo, ne ozirajo, marveč ti socialnodemokratski glavari in njih težaki izvabljajo zadnje vinarje iz delavčevih žepov zato, da socialnodemokratski koritarji ne glede na revščino delavcev lažje živijo.« List napoveduje, da bo vse na-

pake socialne demokracije brezobzirno bičal in šibal.

V drugem članku očita socialni demokraciji, da je majnika 1908 omogočila povišanje rekrutov, ker se je osem socialnih demokratov vzdržalo glasovanja iz strahu, da bi ne bila vlada odgodila ali razpustila državnega zbora in bi tako rdeči poslanci bili izgubili 20kronske dnevne dijete. Nadalje očita socialni demokraciji, da je ovadila nekega »svobodnega socialistu« policiji, ker ni naznanil nekega shoda.

Mi beležimo razpor v graški socialni demokraciji z največjo hladnokrvnostjo. Neuspehi političnega boja so povzročili graški spor. Koritarstvo se res v socialni demokraciji bujno razcvita, a to ne povzroča toliko nezadovoljnosti med rdečim delavstvom, kakor dejstvo, da socialna demokracija ne dosega političnih uspehov. To vzbuja nezadovoljnost in to povzroča tudi, da se rdeča trdnjava ruši. Mi to obžalujemo, ker znamo, da če se delavstva polasti topost, obup, zapusti socialno demokracijo in pomnoži vrste anarhistov, kar je večje zlo, kot rdeče zlo.

Naše delavstvo naj z ozirom na spore v socialni demokraciji še krepkejša dela na to, da se pomnože naše vrste in da se med delavstvom razširi še bolj naš list.

Z veselimi močmi v volilni boj.

Ljubljana, 21. aprila 1911.

»Mi gremo na dan.« Malo časa nas še loči od dneva, ko se bo imel izvojevati odločilni boj za stolno mesto Ljubljana. Naskočili bomo zadnjo trdnjavo, kjer je imela nečedna družba, ki se kliče na zunaj za liberalno stranko, doslej še svoje zavetišče. **Delavci in delavke! Boj bo naperjen zoper ljudi, ki so vas leta in leta dosledno prezirali, blatili in sovražili; zoper ljudi, ki so še pred nekaj dnevi povodom štrajka v predilnici z nesramno odkritostjo se postavili na stran vašega nasprotnika. Udarili bomo po njih, ki so vas v svojih listih napadali, ko je bilo delavstvo v težkih bojih za časa štrajkov v Vevčah in Medvodah. Komu ni to še v spominu?**

In kake besede so imeli liberalci v svojem glasilu »Slovenskem Narodu«, pa tudi v privatnih pogovorih za **tobačno delavstvo?** Sovražili in zaničevali so zlasti to, najboljše organizirano skupino kršč. soc. organizacije. **Čas je napočil, ko se tej stranki njeno protidelavsko stremenje temljito povrne.** Večina tobačnih delavk po krivdi socialne demokracije nima volivne pravice; dočim bodo delavci z volivno listino v roki stopili na volišče in bo vsak glas, ki ga bodo oddali, plameneč protest zoper liberalne ošabneže, ki delavca nikdar niso hoteli poznati, bodo naše somišljenice na drug način storile svojo dolžnost. Kakor je nepozabnemu Luegerju na Dunaju, ženstvo s svojo krepko agitacijo zelo veliko, — nekateri trdijo da še največ — pripomoglo k zmagoviti osvoboditvi cesarskega mesta izpod jarma židovskega liberalizma, tako naj se tudi pri nas vsaka prijateljica naše misli odločno in pogumno udeležuje volilne agitacije. Vsaka ima svoj krog, kjer naj povzdigne svoj glas; vsaka ima znanke, prijateljice, sorodnike v Ljubljani, ki imajo morda volilno pravico; vsak glas je pomemben, ki se ga liberalcem in soc. demokratom iztrga. Koliko trgovcev

in trgovk, gostilničarjev, prodajalcev živi od Vaših grošev. Ali bo Vam prav, če se ti ljudje v odločilnem boju pridružijo Vašim sovražnikom, in volijo nasprotno. **Torej agitirajte!** Razširjajte uprav te dni naše časopisje, da pride čim več med občinstvo; lokalom pa, ki ostentativno ponujajo in kažejo nasprotno časopisje, zlasti »Narod« in »Jutro« pa pokažite hrbet.

Ostra so ta sredstva, pa potrebna; v vojski se strelja ostro in ne s slepimi patroni. »Slovenska Ljudska Stranka« je postavila kandidate, med katerimi so tudi zaupniki delavstva. **Tako se bo zgodilo, da bodo tudi na ljubljanskem magistratu prvič zadoneli glasovi delavskih zastopnikov.** Volilna reforma za občinski svet ljubljanski še ni višek popolnosti, to radi priznamo, toda, kar je bilo v danih razmerah mogoče, se je doseglo; splošne volilne pravice, kakor je v našem programu bi vlada ne bila potrdila. Kar nasprotniki klevečejo, je laž in obrekovanje, ki nikdar ne utihne, kadar storimo korak naprej. Zato se ne zmenimo, marveč korakamo v sklenjenih vrstah v volilno borbo. Če izvrši vsak somišljenik, in vsaka somišljenica svojo dolžnost, je zmaga zagotovljena. **Torej na dan!** Vsi do zadnjega v bojne vrste, da se uveljavijo naša načela tudi pri upravi mestne občine ljubljanske. Ne potratna in razkošna olepšava mesta, preko katere liberalci niso poznali cilja, marveč praktične in koristne naprave za širše sloje ljudstva so naš komunalni program. One skupine delavstva, ki so se zapadle Slovenski Ljudski Stranki, so se prepričale, da je stranka za nje šla pri vsaki priložnosti v ogenj. Ne s praznimi obljubami in hujskanjem, marveč s pozitivnim delom. Pošteno in odkrito je naše načelo, pri vsaki priložnosti doseči to, kar je doseči mogoče. Oni ki obljubujejo zlate gradove, obenem pa niti drobtinice ne privoščijo, so sleparji. Zavednemu delavstvu torej izbira ne bo težka in navdušeno ter z **veselimi močmi bo pohitelo v volilni boj . . .**

Ljubljanska krščansko socialna organizacija.

V nedeljo se vrše volitve za občinski svet ljubljanski. Prvikrat stopa na volišče v Ljubljani tudi delavstvo. Ne sicer na podlagi splošne in enake volivne pravice, pač pa na podlagi razrednih volitev, v tretjem kot splošnem volilnem razredu. V danih razmerah pač ni bilo mogoče, za občinske volitve prodreti še s splošno in enako volivno pravico. Toda Slovenska Ljudska Stranka je storila, kar se je dalo. In tako bo v nedeljo poleg bogatina, marširal na volišče tudi delavec in tam z volivnim listom v roki, izrekel svoje mnenje glede ljubljanske občinske uprave. Do sedaj so v Ljubljani neomejeno gospodarili liberalci in to gospodarstvo se kaže na celi črti. Vse je narobe. Za delavstvo niso imeli ti gospodje družega, kot Predovičev svinjski voz in valpeta »Tička«. Ni duha ne sluha o kaki akciji za delavska stanovanja. Draginja v Ljubljani vedno raste liberalci niso proti temu ničesar storili. O preskrbi mesta z živili nimajo nobenega »dunsta«. Podpirali so mesarje pri podraževanju mesa s tem, da se jim niso postavili po robu, a skrbeli tudi nič za to, da bi dobili mesarji ceneno živino. Niti tega niso storili, da bi bili mestno klavnico zve-

zali z železnico. Preprečili so po zasebnikih zidavo cenjenih stanovanj, češ, delavec naj gre iz mesta — smrdi. Smrdel jim je delavec na dva načina: politično in stanovsko. Volivno pravico za občinski odbor so delavcem le obljubovali. Več se jim ni zdelo potrebno. Za delavca je dovolj, da dela in trpi, tako si mislijo liberalci. Mi smo gospoda, vse drugo nas ne briga. Pravice v mestu so se delile po raznih merah. Največja pa je bila za liberalce. Delo pri občini so dobivali v prvi vrsti poznati liberalci. Vsi drugi pa so smeli plačevati občinske prispevke. Zidale so se nepotrebne stavbe, za potrebne reči ni bilo smisla. Ceste v predkrajih, kamor so podili delavstvo, so nerabne. Vodovoda tudi niso izpeljali ravno v tiste mestne dele, kjer biva delavstvo. Čemu tudi? Po liberalno je dovolj, da ima frakar vsega dovolj in vse lepo urejeno. Tega se naš delavec popolnoma zaveda. Zato je pa tudi dana našemu delavstvu smer pri volitvah. Slovenska Ljudska Stranka je priporila delavstvu in ženskam volilno pravico, kolikor je to v sedanjih razmerah mogoče. Vsled tega bomo volili prihodnjo nedeljo tudi kandidate te stranke. Liberalni hinavci, ki so bili vedno protivniki delavske volilne pravice, naj vidijo, da jim zavedno in pošteno delavstvo ne gre na lim. Kako bi mogel voliti delavec stranko, katere zastopniki so v deželni zboru glasovali proti volilni pravici delavstva? Kdor bi storil kaj takega, je zrel za — Studenec!

Kako naj se voli pri ljubljanski občinski volitvi. Voliti mora vsak, ki ima volilno pravico. Če kdo ne bo volil, bo moral plačati kazen. Vsak, kdor ima volilno pravico, je že dobil po pošti dostavljeno izkaznico in volilno kuverto. Kdor ima volilno pravico v I. ali pa v II. volilnem razredu, je dobil poleg izkaznice za I. ali II. volilni razred tudi izkaznico in volilno kuverto za III. volilni razred. Če kdo, ki ima pravico voliti, ni dobil legitimacije ali pa volilne kuverte po pošti dostavljene, naj gre v »Katoliško tiskarno«, III. nadstropje, kjer se mu pove, kaj da mora storiti. S. L. S. je poslala vsem volilcem in volilkam tiskane glasovnice. Te glasovnice dajte v volilno kuverto, ki jo zaprite. Na glasovnico, ki ste jo dobili po pošti poslano od naše stranke, kakor tudi na kuverto ne smete nič napisati, ker bi bil potem vaš glas neveljaven. Če niste morebiti dobili po pošti glasovnice naše stranke, stopite po njo sami v »Katoliško tiskarno«, III. nadstropje. Liberalci, socialni demokratje in tudi Nemci vam bodo po pošti in po svojih agitatorjih vsiljevali svoje glasovnice. Pazite zato, da vas ne ociganijo in ne speljejo za nos. Zato dobro pazite na to, da boste djali v volilno kuverto, ki jo v nedeljo oddaste od 10. ure dopoldne do 4. ure popoldne volilni komisiji, pravo glasovnico, glasovnico, ki ste jo dobili, ali pa, po katero ste sami šli, naše stranke. Naše glasovnice se glase, in sicer v prvem volilnem razredu: I. Lista Slovenske Ljudske Stranke: Kregar Ivan, hišni posestnik, pasar, predsednik deželnega obrtno-pospeševalnega urada in podpredsednik trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani, Elizabetna cesta 3. Naša glasovnica za drugi volilni razred slove: II. Lista Slovenske Ljudske Stranke: Lilleg Maks o, c. kr. višji davčni upravitelj v Ljubljani, Slomškova ulica 12. V tretjem volilnem razredu slove naša glasovnica: III. Lista Slovenske Ljudske Stranke: dr. Zajec Ivan, zdravnik v Ljubljani, Frančiškanska ulica 2. Pazite tisti, ki volite v dveh razredih, da boste djali v volilno kuverto pravo glasovnico in da ne boste pomotoma djali v kuverto glasovnico kaknega drugega volilnega razreda. Na kuvertah, ki ste jih dobili po pošti dostavljene, imate z rimskimi velikimi številkami označene volilne razrede. Kuverte prvega razreda so bele, drugega modre (plave), tretjega rdeče. Tudi po naši stranki razposlane glasovnice imajo enake barve, a opozarjamo še enkrat, da pošiljajo liberalci tudi svoje glasovnice, ki so enakobarvene našim in morate zato jako dobro paziti, da se ne zmotite. V nedeljo v boj! Pravo glasovnico v pravo volilno kuverto. Delajte z vsemi silami in močmi na to, da store tako tudi vaši znanci in znanke, ki imajo pravico, da volijo zdaj v ljubljanski občinski svet.

Na dan volitve dobite vsa pojasnila v agitačnih lokalih Slovenske Ljudske Stranke. Ti lokali so: 1. Centrala: tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta št. 6, leve stopnice, II. nadstropje. 2. Poslopje »Katoliške tiskarne«,

III. nadstropje. 3. Gostilna Lozar, Sv. Jakoba trg. 4. »Rokodelski dom«, Komenskega ulica. 5. »Ljudski dom«, Streliška ulica. 6. Predavalna soba deželnega muzeja, vhod iz Bleiweisove ceste. V vseh teh lokalih dobite po potrebi tudi uradne kuverte in glasovnice. — Vse morebitne pritožbe naslovite na tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta št. 6.

Tobačno delavstvo.

Ljubljanske občinske volitve so veljavne tudi za delavstvo ljubljanske tobačne tvornice. Po zaslugi S. L. S. bo imelo od zdaj naprej v občinskem zastopu mesta Ljubljane besedo in sodločitev vsaka stranka. Naše delavstvo je vedno zaupalo S. L. S. in njenim poslancem, ki so se, kar vsakdo zna, z vso silo in z vsem svojim vplivom zavzemali za koristi ljubljanskega tobačnega delavstva. Tobačno delavstvo nima nikakega povoda, da najmanj simpatizuje s tistimi liberalci, ki so vedno in ob vsaki priliki psovali osebno tobačno delavstvo, nima pa tudi nikakega povoda, da bi simpatovalo kakorkoli s tisto socialno demokracijo, ki je izdala ljubljansko tobačno delavstvo, da je slabše plačano, kakor tobačno delavstvo v takih tvornicah, kjer je življenje cenejše negoli v Ljubljani. Če presezamo liste vseh strank, ki se bore za gospodstvo v ljubljanski občini, ne s strankarskega, marveč s strogo delavskega stališča, moramo hladno konstatirati, da ni ne liberalcem in tudi ne socialnim demokratom nič na tem, da bi prišel v občinski svet kak delavec. Liberalci gledajo v svoji listi na to, da pridejo v občinski svet njih veljaki, socialni demokrati pa tudi, medtem ko S. L. S. kandidira več delavcev na takih mestih, da je gotovo, da bodo sedeli pravi delavci v ljubljanskem občinskem svetu. Zato pa naj pri teh volitvah stori ljubljansko tobačno delavstvo v polni meri svojo dolžnost ne glede na to, če ima volilno pravico ali ne. Tiste delavke in delavci, ki stanujete v Ljubljani, porabite dobo, ki nas še loči od volitev, za to, da pritisnete na vse, ki jih poznate, da bodo volili tiste kandidate, ki jih priporoča S. L. S. Zdaj je čas boja, v katerem mora vsaka naša somišljenica in vsak naš somišljenik, ne glede na to, če ima volilno pravico ali ne, storiti svojo dolžnost.

Tobačna tovarna. Naš bolniški zavod ima to nesrečo, da je vsako leto sam bolan. Boleha pa na tisti znani bolezn, ki tako rada po blagajnah divja, namreč na suši. Na vse strani se premisljuje, kako bi se dalo temu odpomoči. Vodstvo tovarne je slednjič prišlo na to slutnjo, morebiti so pa delavci in delavke v slučaju bolezni na boljšem, kakor pa zdravi v tovarni, in to iz tega vzroka, ker so člani raznih društev, iz katerih dobivajo v bolezni podporo. Iz tega naj sledi, da marsikdo le bolezen hlina ali simulira, zato da večjo plačo vleče in se tako nekoliko doma odpočije. Naši pazniki nas zato skrbno povprašujejo, v katerih društvih smo zapisani in kako in kaj je s temi društvii zaradi podpore. Kaj naj rečemo k temu? Sicer je hvalevredno, da vodstvo tovarne premisljuje, kako bi se dal bolniški zavod na primeren način primanjkljaja rešiti, toda na ta način ne bo šlo. Če je res kaj simulantov v tovarni, potem je po naši misli dolžnost zdravnikov, da take »bolnike« strogo preiščejo in tako kako oškodbo bolniškega zavoda preprečijo. Sicer se nam pa ta slutnja ne zdi zelo verjetna. Človek, ki se je enkrat dela privadil, ga težko pogreša in veliko rajši dela, kakor bi doma dolgčas prodajal, četudi bi slučajno več plače vlekel kakor če bi bil zdrav. Da je pa delavstvo razen pri bolniškem zavodu tudi pri drugih društvii proti bolezni zavarovano, se samoposebi razume. Saj v bolezni tudi človek veliko več potrebuje in troši kakor pa zdrav. Če bi delavec vlekel podporo samo iz bolniškega zavoda, bi bil na slabem. Direktorju Prossu pa bodi povedano, da ga prav nič ne briga, v katerem društvu da so delavke. Če so v petdesetih, to njemu ni nič mar, kakor tudi nam ni, če on ni v nobenem. Delavski odborniki in odbornice naj zato v seji bolniškega zavoda zaropotajo nad Prossom kakor zasluži in za kar imajo pravico po postavi in po pravilih bolniškega zavoda.

Med brati in sestrami.

Liberalcem gre za nohte. Izdali so te dni po ljubljanski okolici oklic, ki nesramno blati načelnika S. L. S. dr. Ivana Šusteršiča. Z liberalnimi lažnjivci in **septemborskimi morilci** se prerekati je stvar, ki se prav za prav ne izplača, a da bodo ljubljanske liberalne barabe enkrat doznale resnico, jim bodi povedano že danes, da bo v ljubljanski okolici slovensko krščanskosocialno delavstvo proti liberalcem tako nastopilo, kakor ne pričakujejo liberalne mrhovine, ki itak niso za nobeno drugo stvar na svetu, kakor da lažejo in da se postopa zato ž njimi, kot se postopa z lažnjivci. V lažnjivem, nesramnem oklicu liberalnih lumpov se čita tudi to-le: »Skoraj noben človek ga v njegovem okraju nikdar ni videl. Nikogar ni dr. Šusteršič poznal, nobenega vprašal, če kaj potrebuje.« Če ni poznal liberalcev in če ni liberalcev nič vprašal, je imel popolnoma prav, ker tisti z liberalcem najbolje občuje, ki mu pokaže hrbet. Slovensko krščanskosocialno delavstvo v ljubljanski okolici zna, kako da liberalci lažejo. Ko smo štrajkali v medvoški in v vevški papirnici, se je tisti dr. Šusteršič, ki nobenega ne vpraša, takoj informiral pri »Zvršilnem odboru slovenskega krščanskosocialnega delavstva« o stavki. Ni se pa zgolj informiral, marveč tudi takoj izjavil, da je stavkujočemu delavstvu popolnoma na razpolago. Med tistimi, ki so podpirali štrajkujoče delavstvo, je tisti dr. Šusteršič, ki nobenega ne vpraša, če kaj potrebuje, z visokimi zneski podpiral štrajkujoče delavstvo. Dr. Šusteršič, ki ga noben človek v njegovem okraju nikdar ni videl, je sam prihitel med štrajkujoče delavstvo in vodil pogajanja pri deželni vladi med stavkujočim delavstvom in Leykamovo družbo in jih dovedel do uspeha, s katerim je bilo stavkujoče delavstvo popolnoma zadovoljno. Ob najhujšem času, v dobi delavskih bojev, se izkaže, kdo da ima srce za delavstvo in kdo da ne. Ob velikem delavskem boju, ki smo ga omenili, je storil dr. Šusteršič več kakor svojo dolžnost. Pri volitvah že pokaže slovensko krščanskosocialno delavstvo, da ne pusti sramotiti moža, ki se je izkazal v najhujšem boju. Ako pa liberalci še ne bodo dali miru in bodo naprej lagali, storimo to tudi lahko prej na način, ki liberalcem prav nič ne bo ugajal.

Državnozbornske volitve bodo 23. junija, kakor je že splošno znano. Z ozirom na državnozbornske volitve opozarjamo delavstvo, da ima pravico voliti v državni zbor vsak moški, ki je 24 let star in ki biva vsaj eno leto v dotični občini. Kdor je avstrijski državljani in je bil 8. aprila t. l. 24 let star ter je bival v eni občini (n. pr. Ljubljana, Idrija, Jesenice itd.) vsaj eno leto, naj že zdaj skrbi za to, da bo imel v rokah vse potrebne spise, da bo reklamiral, če bo potreba, svojo volilno pravico.

Sava. Huda se godi socijem v tem volilnem času, ko so že z vsem na kantu. Ko nimajo kaj, so pa pričeli s spovednico. No, ta bode pa držala, ker dobro vedo, da zavedno jeseniško ljudstvo ne mara za brezversko socialno demokracijo, bodo pa šli vsi tisti k spovedi, ki že več let niso bili. V rumenjaku pišejo, da je gerent zahteval 60 kron za prepis imenika, zvedeli smo pa, da je zahteval le 30 kron, pa še teh niso imeli, ker ga niso dali prepisati. Strašno se pa boje sociji gerenta, tolažijo se s tem, da se boji kontrole. Tri tedne imate čas za kontrolo, le dobro jih porabite. Najlepša prilžnost za fabriciranje socijev. Skrbi jih tudi, kako bi urezali volilno listo, da bi izgledala res mednarodno. — Na Savi je neko človeče, znani vohun za divjačino in kokoši. Zvedel je, da ima katol. del. društvo pripravljenega gamsa za igro. Ker sam se ni upal iti pogledat, je to naznanil orožnikom. Ti so mu menda sporočili, da ga prej ne bo videl, ko pri igri »Zlatorog« v nedeljo, dne 23. t. m., samo vstopnico si bo moral kupiti. Hud poper za vohuna, ne bo ne darila ne medalje, ker gams se ni zredil v Koritnikovem lovu. — Nasprotniki S. L. S. se bodo zmešali, če ne bodo kmalu občinske volitve. Humer tako snubi, da jih ima vedno manj, četudi je že imel narejeno zaroko med liberalci in sociji za dva razreda, za tretji se bode pa naredila na dan volitev, če bo še kdo takrat pod Humrovo komando.

Idrija. Neki dopisnik »Napreja« popisuje v šte. 7 z dne 4. aprila občinsko sejo, ki se je vršila dne 13. marca. Med drugim omenja, kaj je ugovarjal Lapajne, zastop-

Zavžijte, ako ste nahodni, hripavi, zaslezeni in če težko dihate, Fellerjev fluid z znamko „Elsa fluid“. Mi smo se sami prepričali pri prsni, vratni, boleznih itd., o njegovem zdravilnem, kašelj lajšajočem učinku. Dvanajstotica za poskušnjo K 5—, 2 tuceta K 8'60 franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici štev. 16 (Hrvatsko).

nik virilista kršč. gospod. društva proti računskemu zaključku za leto 1910, namreč zakaj da se je dalo nekaterim nepridnim kakor tudi nerevnim dijakom podporo itd., ter da je bil pri teh opazkah od galerije tako spremljan, da ni vedel kaj početi. Konečno piše, da ta izvajanja so Lapajneti tako živo zadela, da je nehote padel s stolom vred pod mizo. Nam znani dopisnik naj si zapomni, da kar je ugovarjal, je v imenu idrijskih davkoplačevalcev, kakor bode tudi zanaprej, ter da se ne ustraši, akoravno vpijejo z galerije kake spodnje-idrijske liberalno-mokraške barabe ali pa tudi kaki surovi realčni profesorji. Da pa je Lapajne padel s stolom vred pod mizo, to je pa dopisnik ravno narobe zavil. Ko je Lapajne ugovarjal proti postavki: Cesta na Dole, ker se je 2084 K 30 h več izdalo, kakor je bilo proračunjeno, ter vprašal, kateri mojster da je delal neko škarpno pri tej cesti, katera škarpa pa še ni popolnoma dodelana, pa se že podira, med tem ugovarjanjem je pa navzoči liberalno-mokraški odbornik, obenem prizadeti zidarski mojster Matej Moravec od sramote s stolom vred na tla v omedlevec padel. Vse pa, kar je Lapajne ugovarjal, bode pa gotovo liberalno-mokraški odbornikom še za par let dobro v spominu. V istem članku tudi piše dopisnik, da so se pri tajni seji podelile prosilcem razne koncesije, proti da je bil samo Lapajne. To je pa zopet naravnost navadna laž, za kar lahko pričujejo občinski tajnik, ko je zapisal v zapisnik: Predlog za podelitev koncesij se soglasno sprejme, ter tudi overovatelja, ki sta se nato podpisala.

Iz Idrije. Dobili smo rešitev priziva proti mestnemu proračunu za leto 1911. Mestnim uslužbencem je v smislu poziva odbita povišana plača v znesku 860 K; gerent je svoj čas tudi povišal plače a je deželni odbor na priziv notarja Pegana, župana Šepetavca in Drag. Lapajne povišanje zavrnil, dasi so mestni uslužbenci regulacijo uprav na pri-govarjanje zgoraj imenovanih od gerenta izprosili. Sedaj pa so hoteli ti trije izvesti to, česar mestnim uradnikom pod gerentom niso privoščili. Dež. odbor je torej le dosledno postopal, ker je tudi to regulacijo razveljavil, mestni uslužbenci naj se pa Šepetavcu zahvalijo. Dalje je črtano: nedost. ubožnemu zakladu od 8974 na 7974; vzdrževanje poslopij od 12.000 na 2000; za nakup zemljišč je črtanih vseh 3000; podpora visokošolcem od 3000 na 2000 (še to je preveč!); za »novo« klavnico od 20.000 na 16.000 (o tem bomo še govorili); za regulacijo Nikove vseh 10.000; za vzdrževanje cest od 5000 na 3000; za kanale in jarke od 3000 na 2500; za razširjenje vodovodov od 4000 na 3000 K. Znižala se je tudi občinska doklada od proračunanih 85 odstotkov na 73 odstotkov ozir. od 50 odstotkov na 43 odstotkov. Nedostatek ubožnemu zakladu se je zato za 1000 K znižal ker je znižana postavka društvu za otroško varstvo od 3000 na 2000; za društvo ki ima 6000 imenovine je še to preveč! Ostale točke so se ponajveč zato črtale ker v proračunu ni bilo navedenih nobenih podrobnih podatkov: brez nartov, brez stroškovnikov, sploh brez stvarne podlage je proračun tako površno sestavljen, kakor le naši učeni politični nasprotniki znajo. Marsikaj bi še pripomnili, povemo pa le toliko, da znaša vsa črtana vsota 33.360 K; da se bo natanko po teh določbah delalo bo pa naša skrb. Čitatelji se še spominjajo, kako se je v decembru »Narod« norčeval iz našega priziva in glejte: visokoučeni občinski juristi in nejuristi so propadli na Dunaju in v Ljubljani, nam se je pa ugodilo, ker je bila stvar ute-meljena in dokazana. Sedaj naj se tista duševna reva, ki se je norčevala iz prizivnikov za nos prime, mi se ne bomo več z njo pečali.

Iz Idrije. »Slovenski Narod« je poročal, da so imeniki za bodočo občinsko volitev že razpoloženi n se norčuje ker po njegovem mnenju ne bo nobenega »klerikalca« več notri. Mi samo toliko povemo, da se za vašo zaženo občinsko upravo nihče ne poteza, le sami pojejte, kar ste skuhal; povemo pa že danes, da vas bo imel po novem občinskem redu deželni odbor še bolj na kratkem, kakor sedaj, in da mu snovi ne bo zmanjkalo, bodo skrbeli naši pristaši. Mi vam svetujemo, da izvolite Lojzeta Kobala za župana v zadoščenje za podrti klet; ako bo Vipavec Kobal tako moder kakor je Vipavec Pegan, potem se mu bo tako godilo, kakor

solidarcem, ki so se dali tudi v zadoščenje za razpuščen občinski odbor še enkrat voliti, da so si priborili v kratkih dveh letih zopet nekaj blamaž. Blamažo prve vrste je neka liberalna glava tudi na zadnjem uradnem dnevu doživela; no, gospod je tega že vajen, saj se mu je v Vipavi tudi že podobno pripetalo. Na vse »Narodove« klobasarije pa samo to zapišemo: S. L. S. je bila, je in bo ostala gospodar v deželi; kdor je z njo, dela prav, kdor je proti, ta sam sebe po obrazu bije. Za idrijske soc. demokrate in liberalce, brez razlike na stan in spol, pa se stranka toliko briga, kakor za lanski sneg. Pa brez zamere! Da resnico govorimo, lahko Gangl potrdi, ki svoje stave še sedaj ni rešil.

Škale pri Velenju. No, kdo bi si mislil, da je pri nas še toliko zarukanih in prifrknjenih delavcev, da večkrat sploh zine kaj takega, da je kar ob tla za treščiti. Nekateri celo mislijo, da naša strokovna zveza le nasprotuje delavcem sploh, seveda socialnim demokratom. Vsak krščansko misleči delavec to pozna, da je ta zveza neobhodno potrebna, posebno v takih industrijskih krajih, kakor pri nas, kjer je toliko revnih delavcev. Nekateri seveda smatrajo to zvezo za cerkveno bratovščino; izzivajo jo z raznimi priimki, kakor n. pr. škrniceljfercin, farovška suknja, podrepniki itd, sama taka imena dajejo tej zvezi, sploh tem članom. Vsakdo sme biti ponosen, če je kristjan tudi v delu in mišljenju ter da je obenem tudi član krščanske delavske zveze. Neki delavec zidar Zaleznik iz Gaberke, ki dela v tukajšnjem rudniku, se na poseben način odlikuje s tem, da noče biti farovski podrepnik, to je član strokovne zveze, sploh da on ne drži s krščanskim delavcem, ne z duhovnikom, kratko rečeno, da on pač noče biti pristaš krščanske stranke. S tem pač hoče pokazati, da se on sramuje svojega imena, da je kristjan, in da se sramuje torej, da ga je rodila krščanska mati in da mu je duhovnik dal pri sv. krstu ime kristjana. Torej taka olika je pri tebi, da obenem zaničuješ vse, kar je v verskem oziru, torej ti nisi kristjan s tem, ker zaničuješ duhovnike, ki so božji namestniki, s tem zaničuješ tudi krščanske delavce in Boga. Takih papirnatih kristjanov je žalibog še več pri nas. Drznil si se celo reči, da boš, kadar bo kakšen delavski ali drugi krščanski shod, da boš krščansko misleče delavce celo klofotal in spodbijal. No, večkrat se je že vršil kakšen shod, pa te ni bilo. Zakaj li ne? Si bil menda vsakokrat preveč vpehan od svojega dolgega pota v Gaberke. Radi bi pa res enkrat videli tebe, kake za-ušnice bi res dajal ljudem in jih spodbijal, da bi vsaj videli, kako si olikan in izbrihtan. No, pa ne misli si, da bodo vsi tebe posnemali, kakor si misliš! Si še prepozno vstal! Sramotno pa je za tebe, ki te je rodila slovenska krščanska mati in ki te je učila Boga spoznavati in ljubiti svojega bližnjega kaor samega sebe, ter spoštovati svoje tovariše krščanske, spoštovati tudi duhovnike, ki so božji namestniki. Ti pa jih obdajaš s takimi raznovrstnimi priimki. Fej, sramuj se!

Kristanov žurnal. V neki številki Remenakarja smo čitali, da so bili klerikalci tiho po volitvi rudarske zadruga in bratovske skladnice, kar pa ni res. Predsedstvo Strokovnega društva idrijskih rudarjev je takoj vložilo priziv na rudniško ravnateljstvo; dvorni svetnik Bilek je potem dal poklicati k sebi gori imenovano osebo ter se je izjavil približno takole: 1. Priziv je popolnoma pravilno narejen in odgovarja resnici, prizna, da je vsemu temu le njegova krivda ter da bo gledal, da se drugikrat kaj takega ne pripeti. 2. Dvorni svetnik se izjavi, da on stoji nad strankami, da pa mu je ljubo le to, kar se naredi, da je pravilno in dostojno in da napaka pri volitvi ni bila narejena v prilog soc. demokratov, ampak da je to njegova krivda, obljubil je, da bo on delal nepristransko, končno jih je prosil, da naj umaknejo priziv, ker da to zopet veliko dela. Predsedstvo strokovnega društva je za enkrat ugodilo prošnji dvornega svetnika ter je priziv umaknilo. Tako je stvar, ne pa kakor govori Kristanov žurnal.

Idrija. Veliki manifestacijski shod se vrši v pivarni pri »Črnem Orlu« v nedeljo, dne 9. t. m., ob 9. uri dopoldne. Spored: Mir in oboroževanje. Tako je napisal neki

dopisnik, kateri zna prav ljubeznivo liberalno-mokraške delavce za nos voditi. Kakor smo zvedeli, mir je bil res lep, ker ni bilo nobenega poslušalca, oboroževanja pa ni bilo treba, ker ni bilo nobenega liberalno-mokraškega govornika-hujškača.

V Kristanovem Rumenjakarju se zopet oznanjuje praznik prvega maja. No mi vemo dobro, kateri se bodo udeležili tega strankarskega praznika, saj jih vidimo kadar demonstrirajo, so vedno ravno isti, razloček je samo ta, da sokolade ni vmes, ker so pri demonstriranju vedno zraven. Vidi se pa, da ni nobenega navdušenja med možmi-delavci za ta praznik, le mladeniška organizacija se ga veseli, to pa le zato, ker se zvečer pri in po plesu lahko delajo kravje kupčije, ker jim ni treba biti pod nikakim nadzorstvom, ker so svobodni. Glavno je terorizem. Naše mnenje bi bilo to, da bi vsak, kdor bi rad pokazal, da ne mara biti pod komando tega fanatičnega terorizma in da se mu vse to gabi, šel na delo tudi tisti dan, brez bojazni, da bi ga morebiti kdo hotel šikanirati; ker se lahko zaradi tega nemudoma vsak pritoži na pristojno mesto. Gospoda dvornega svetnika pa apeliramo, da naj poseže energično vmes, da bo že enkrat konec tega terorizma. Kako pa pridemo do tega, da nam že sme vsak hlapec, ki je pred en par leti pustil gajzlo doma, pa že zahteva od nas, kako moreš praznovati prvi maj, kako moreš nositi v nikdar polno bisago, kako moreš čitati le njihove cunje. Ali ni to že več kot neumno. Gotovo bi že velikokrat državno pravdnitvo imelo priliko zanimati se za te neumnosti, ki jih včasih počenjajo ti fanatiki. Toda mi smo premehki, vse radi prenesemo, zaradi tega rase tem ljudem tako greben. Končamo z željo, da bi Bog dal, da bi se že enkrat otrešli tega terorizma in teh ljudi, ki niso ne tč ne mš.

Okno v svet.

Dve novi ljudski igri sta izšli, in sicer v 16. snopiču »Zbirke ljudskih iger«, ki se je pravkar objavil. Igri sta: »Mojstra Križnika božični večer« v dveh dejanjih za moške, in »Svojeglavna Minka« v štirih dejanjih za ženske vloge. »Mojstra Križnika božični večer« je ljubeznjiv igrokaz v dveh dejanjih, poln svetlo-nočne milobe in ima namen, poživiti v gledalcih vero v človeško in božjo dobroto; pa tudi pristen humor preveva zanimivo dejanje, ki mu bo tudi najskromnejši oder kos. — »Svojeglavna Minka« pa ima štiri dejanja, od katerih je eno bolj mikavno kakor drugo in v katerem vsak prizor vzbuja tako smeh nad različnimi nerodnostmi kakor služi v resen pouk dekletom, ki hočejo vse narediti po svoji trmi, ne ubogajo staršev in pride tako v nesrečo. Dialogi so kratki in živahni, tako da bodo ljudstvu v vsakem oziru ugajali. Obadva igrokaza pomenita korak naprej v skrbi za povzdigo ljudske izobrazbe in bosta na vseh naših odrih postala zelo ljuba gosta. — 16. snopič »Zbirke ljudskih iger« stane 80 vinarjev in se naroči v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Ne pozabite, da je treba delati na vso moč za Vaše glasilo „Našo moč“. Cim več naročnikov, tem večji vpliv bo imelo Vaše glasilo.

5000 kron nagrade

plačam onemu, ki dokaže, da moja čudežna zbirka

600 komadov za samo 6 kron

ni priložnosti nakup. — Zbirka vsebuje: 1 pravo švicarsko sist. Roskopf patent. žepno uro, natančno idočo, točno regulirano, s pismenim triletnim jamstvom tovarne, 1 amerik. double-zlato oklepno veržico, 2 amerikanska double-zlata prstana (za gospoda in damo), 1 angl. pozlačeno garnituro, obstoječo iz gumbov za manšete, ovratnik in srajco, 1 amerik. petdelni žepni nož, 1 elegantno svilnato kravato, barva in vzorec po želji, najnovejša fasone, 1 krasno kratavno iglo s simili-briljanti, 1 mično damsko broško, zadnja novost, 1 koristno toaletno garnituro za potovanje, 1 elegantno denarnico iz pravega usnja, 1 par amerik. butonov z imitiranimi dragimi kamni, 1 patent angl. vremenski tlakomer, 1 salonski album s 36 umetniškimi slikami najlepših krajev sveta, 1 krasno veržico za okrog vratu iz pravih orientalskih biserov, 5 indijskih vragov-vedeževalcev, ki zabavajo vsako družbo, in še 550 komadov raznih predmetov, v vsaki hiši koristnih in nepogrešljivih, zastoj. Vse skupaj z elegantno sist. Roskopf patent. žepno uro, ki je sama dvakrat toliko vredna, stane samo 6 kron. Pošilja po povzetju ali proti predplačilu (sprejemajo se tudi pismene znamke)

A. GELB, razpošiljalnica Krakou št. 463.

NB. Pri naročilu dveh zavojev se priloži 1 najboljša angleška britev ali 6 najfinejših platnenih žepnih robcev zastoj. Za neugajajoče se denar vrne brez ugovora, torej je vsak riziko popolnoma izključen.

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet l. 1909 čez 83 milijonov K.
Stanje vlog čez 21 milijonov K.
Lastna glavica
K 503.575-98.

Ljudska posojilnica

registr. zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta 8

pritličje v lastni hiši nasproti
hotela „Union“ za franč. cerkvijo

prejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure pop. ter jih obrestuje **4 1/2 %** brez odbitka, tako da prejme vložnik od vsakih **100 kron čistih 4-50 na leto.**

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

Dr. Ivan Šusteršič, predsednik; **Josip Šiška**, stolni kanonik, podpred.; **Odborniki:** **Anton Belec**, posest., podj. in trg. v Št. Vidu n. Lj.; **Fran Povše**, vodja, graščak, drž. in dež. posl.; **Anton Kobl**, posest. in trg., Breg pri Borovni.; **Karol Kauschegg**, veleposest. v Ljubljani; **Matija Kolar**, stolni dekan v Ljubljani; **Ivan Kregar**, svetnik trg. in obrt. zborn. in hišni posest. v Ljubljani; **Fran Leskovic**, hišni posestnik in blag. „Ljudske posojil.“; **Ivan Pollak ml.**, tov.; **Karol Pollak**, tovarnar in posestnik v Ljubljani; **Gregor Šlibar**, župnik na Rudniku.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh vseh veselih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.

F. MERSOL

LJUBLJANA, Mestni trg št. 13.

Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izber vezenin, čipk, rokavic, nogavic, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robcev, ovratnikov, zavrtnic, volne, bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernova ulica št. 9

priporočata svojo največjo zalogo izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke.

Novosti
v konfekciji za dame.

Ceniki s koledarjem zastoj in poštne prosti.

POZOR!

Kdor želi imeti dobro uro, naj zahteva z znamko

„UNION“

ker te ure so najbolj trpežne in natančne, dobe se pri

Fr. Čudnu

urarju in trgovcu v Ljubljani delničar in zaslopnik švicarskih tovarn „Union“ v Biel in Genovi.

700 Uhani, prstani, briljanti.
Svetovnoznano najfinejše blago po najnižjih cenah.

Agitirajte za naše glasilo „Naša Moč“!

Pozor slov. delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK

(pri Češniku)

LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izberi naj-novejše blago za ženske in moška oblačila

Postrežba poštena in zanesljiva.
Cene najnižje.

A. Lukič

Slovenska
konfekcijska trgovina za:
gospode, dame, dečke, deklice

Ljubljana
Pred škofijo 19.

Lekarna „PRI KRONI“ Mr. Ph. BOHINCA

v Ljubljani, na vogalu Bleiweisove in Rimske ceste

priporoča sledeča zdravila:

Balzam proti žledodnim bolečinam, steklenica 20 vin., 6 škatljic 1 krono.
Kaplje za želodec, izvrstno, krepilno in slast do jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 vin., 6 škatljic 2 kroni.
Kaplje zoper žledodni krč, steklenica 40 vin., 6 škatljic 2 kroni 50 vin.
Kaplje proti zobobolu, steklenica 20 vin.
„Stadin“ za otroke.
Obliž za kurja očesa, bradavice in trdo kožo, mala škatljica 50 vin., večja 1 K 20 vin.
Odvajalne kroglice, škatljica 30 vin.
Posiljalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti potenju nog, škatljica 50 vin., 6 škatljic 2 kroni 50 vin.
Protinski cvet, proti trganju po udih, steklenica 1 krono.
Ribje olje, steklenica 1 krono.
Salicilni kolodij za odstranitev kurjih oces, bradavic in trde kože, steklenica 70 vin.
Tinktura za želodec, odvajalno, krepilno in slast pospešujoče sredstvo, steklenica 20 vin., 6 škatljic 1 krono.
Tinktura za laso, steklenica 1 K.
Trpotčev sok, izvrsten pripomoček proti kašlju stekl. 1 K.
Železnato vino, steklenica 2 kr. 60 vin., in 4 kr. 80 vin.
Železnate kroglice, proti bleidici (Bleichsucht) mala škatljica 70 vin., velika 1 krono 60 vin.

Dežnike in solnčnike

domačega izdelka

najboljše kakovosti, priporoča po najnižji ceni slavnemu občinstvu

JOSIP VIDMAR, tovarna dežnikov, Ljubljana

Pred škofijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernova ulica št. 4.

Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Usojam si naznaniti častitim odjemalcem, da sem odprl na Tržaški cesti št. 1

„pri Kerčonu“ filialo

moje trgovine z železnino, hišnega in kuhinjskega orodja.

Blagovolite mi tudi nadalje ohraniti cenjeno naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem **Stefan Nagy**

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni!

Samo 6 dni!

HAVRE NEW-YORK

francoska prekomorska družba

Veljavne vožne liste (Sifkarte) za francosko linjo čez Havre, ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna pojasnila, daje samo

ED. ŠMARD

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani Dunajska cesta št. 18 v novi hiši „KMETSKU POSOJILNICE“ nasproti gostilni pri „FIGOVCU“.

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo
Simona Šmetetka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Vsakovrstni Pojasnila daje se brezplačno.

IVAN JAK in SIN

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17

priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih

voznih koles in šivalnih strojev

za rodbino in obri.

